

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

18 juin 2012

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi relative à la police
de la circulation routière, coordonnée le
16 mars 1968, en ce qui concerne
la restitution du permis de conduire en
cas de déchéance du droit de conduire**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INFRASTRUCTURE, DES COMMUNICATIONS
ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES
PAR
M. David GEERTS

SOMMAIRE	Page
I. Exposé introductif	3
II. Discussion	4
III. Votes.....	5

Documents précédents:

Doc 53 **0439/ (2010/2011):**

001: Proposition de loi.
002 et 003: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

18 juni 2012

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet betreffende de politie
over het wegverkeer, gecoördineerd
op 16 maart 1968, betreffende de inlevering
van het rijbewijs bij het verval
van het recht op sturen**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE INFRASTRUCTUUR, HET VERKEER
EN DE OVERHEIDSBEDRIJVEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **David GEERTS**

INHOUD	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Bespreking.....	4
III. Stemmingen	5

Voorgaande documenten:

Doc 53 **0439/ (2010/2011):**

001: Wetsvoorstel.
002 en 003: Amendementen.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la présente proposition de loi lors de sa réunion du 13 juin 2012.

I.— EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Jef Van den Bergh (CD&V), coauteur de la proposition de loi, explique que la proposition vise à instaurer une sanction spécifique dans le cas où le conducteur néglige de restituer son permis de conduire dans les délais après avoir été condamné à une déchéance du permis de conduire. Actuellement, le ministère public ne peut que poursuivre le non-respect de cette disposition en tant qu'infraction du premier degré. Il est donc proposé d'inscrire directement dans la loi relative à la police de circulation routière la non-restitution en temps voulu du permis de conduire en cas de déchéance du droit de conduire.

Le gouvernement flamand a, dans son avis du 26 mars 2012, rendu un avis positif et conseillé:

- de compléter la peine par la possibilité d'une déchéance facultative du droit de conduire, par analogie avec les infractions du troisième degré, de telle sorte que le juge ait la possibilité, selon les circonstances, de prononcer la déchéance du prévenu (éventuellement pour la période entre l'entrée en vigueur théorique de la déchéance et la remise effective du permis de conduire),

- de prévoir que la police peut saisir le permis de conduire d'un condamné qui n'a pas remis son permis de conduire en temps utile, sans qu'il soit nécessairement au volant d'un véhicule.

Le gouvernement flamand remarque que, dans les développements de la proposition de loi, il n'est pas possible d'affirmer à propos de la réglementation actuelle que les règles applicables à la déchéance prononcée pour des raisons médicales sont identiques aux règles applicables à la déchéance pour raisons pénales, dès lors que la déchéance qui a été prononcée pour incapacité physique ou mentale du conducteur entre en vigueur dès le prononcé de la décision.

Les amendements n° 1 et n° 2 de M. Van den Bergh (DOC 53 0439/002) et les amendements n° 3 et n° 4 de M. Van den Bergh (DOC 53 0439/003) visent à répondre à ces remarques.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergadering van 13 juni 2012.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Jef Van den Bergh (CD&V), mede-indiener van het wetsvoorstel, licht toe dat het wetsvoorstel ertoe strekt een specifieke sanctie in te voeren als de bestuurder nalaat zijn rijbewijs tijdig in te leveren ten gevolge van een veroordeling tot het verval van het recht tot sturen. Nu kan het openbaar ministerie de niet-naleving van deze bepaling alleen laten vervolgen als een overtreding van de eerste graad. Vandaar het voorstel om het niet tijdig inleveren van het rijbewijs bij verval van het recht tot sturen, over te hevelen naar de verkeerswet zelf.

De Vlaamse regering heeft in haar advies van 26 maart 2012 een positief advies uitgebracht en aangeraden:

- de straf aan te vullen met de mogelijkheid van een facultatief verval van het recht tot sturen, naar analogie met de overtredingen van de derde graad, zodat de rechter de mogelijkheid heeft om na gelang van de omstandigheden het verval voor de beklaagde uit te spreken (eventueel voor de periode tussen het begin van de theoretische inwerkingtreding van het verval en de daadwerkelijke overhandiging van het rijbewijs),

- te bepalen dat de politie het rijbewijs in beslag kan nemen van een veroordeelde bestuurder die zijn rijbewijs niet tijdig heeft overhandigd, zonder noodzakelijkerwijze achter het stuur van een voertuig te zitten.

De Vlaamse regering merkt op dat, in de toelichting bij het wetsvoorstel, in verband met de huidige regelgeving niet gesteld kan worden dat de regels die gelden voor het verval dat wordt uitgesproken om medische redenen dezelfde zijn als de regels die gelden voor het verval dat wordt uitgesproken om strafrechtelijke redenen, aangezien het verval dat wordt uitgesproken wegens de lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van de bestuurder in werking treedt vanaf het ogenblik dat de beslissing wordt uitgesproken.

De amendementen nrs. 1 en 2 van de heer Van den Bergh (DOC 53 0439/002) en de amendementen nrs. 3 en 4 van de heer Van den Bergh (DOC 53 0439/003) strekken ertoe aan die opmerking tegemoet te komen.

II. — DISCUSSION

L'amendement n° 1 de M. Van den Bergh (DOC 53 0439/002) permet au juge non seulement d'infliger une amende plus sévère, mais aussi une nouvelle déchéance du droit de conduire.

L'amendement n° 2 de M. Van den Bergh (DOC 53 0439/002) est retiré car la possibilité pour la police de saisir le permis de conduire d'un condamné qui n'a pas remis son permis de conduire en temps utile existe déjà.

L'amendement n° 3 de M. Van den Bergh (DOC 53 0439/003) tend à compléter l'article 40 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de circulation routière en prévoyant que la déchéance de celui qui restitue son permis de conduire avec retard est prolongée du délai qui s'est écoulé entre le cinquième jour suivant l'avertissement donné par le ministère public et la date effective de remise du permis de conduire. Afin que les périodes de déchéance puissent se succéder sans problème en cas d'infractions multiples, il est également prévu que, lorsque plusieurs déchéances sont prononcées, le ministère public peut décider de leur faire prendre cours de manière successive.

L'amendement n°4 de M. Van den Bergh (DOC 53 0439/003) vise à faire varier les montants des amendes entre 200 euros et 2 000 euros. L'amende correspond à l'amende en vigueur en cas de conduite sans permis de conduire valable.

Cette proposition est une demande notamment des services de police. Au vu du nombre d'infractions, il s'agit d'un réel problème pour les parquets de police.

Le représentant de M. Melchior Wathelet, secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, n'a pas d'objection à cette proposition. Il considère qu'il est important de prendre des mesures à l'égard des personnes qui ne rendent pas leur permis après avoir été condamnées à une déchéance. Il faut que la déchéance prenne cours le cinquième jour suivant l'avertissement, même si le permis n'a pas été restitué. Si le délai est dépassé avant que le permis ne soit restitué, la sanction doit correspondre à la conduite sans permis valable. Lorsque le permis est restitué après que la déchéance a pris cours, il importe que le délai soit prorogé du temps déjà écoulé.

II. — BESPREKING

Amendement nr. 1 van de heer Van den Bergh (DOC 53 0439/002) maakt dat de rechter niet alleen een strengere boete maar ook een nieuw verval van het recht tot sturen kan opleggen.

Amendement nr. 2 van de heer Van den Bergh (DOC 53 0439/002) wordt ingetrokken, daar het de politie nu al is toegestaan het rijbewijs in beslag te nemen van een veroordeelde die zijn rijbewijs niet tijdig heeft ingeleverd.

Amendement nr. 3 van de heer Van den Bergh (DOC 53 0439/003) heeft tot doel artikel 40 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer aan te vullen met de bepaling dat de periode van het verval verlengd wordt met de termijn die is verstreken tussen de vijfde dag na de kennisgeving door het openbaar ministerie en de datum waarop het rijbewijs effectief wordt ingeleverd. Om ervoor te zorgen dat, bij meervoudige overtredingen, de perioden van verval van het recht tot sturen probleemloos op elkaar kunnen volgen, wordt ook bepaald dat, wanneer een bestuurder meermaals tot het verval van het recht tot sturen wordt veroordeeld, het openbaar ministerie kan beslissen dat die perioden op elkaar aansluiten.

Amendement nr. 4 van de heer Van den Bergh (DOC 53 0439/003) strekt ertoe de geldboetes tussen 200 en 2 000 euro te doen bedragen. Dat is de strafmaat die van toepassing is voor het rijden zonder geldig rijbewijs.

Met dit wetsvoorstel wordt onder meer aan een verzuchting van de politiediensten tegemoetgekomen. Gelet op het aantal overtredingen is dit voor de politieparketten immers een reëel probleem.

De vertegenwoordiger van de heer Melchior Wathelet, staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, heeft geen bezwaar tegen dit wetsvoorstel. Hij acht het belangrijk te voorzien in maatregelen tegen personen die van het recht tot sturen vervallen zijn verklaard, maar weigeren hun rijbewijs in te leveren. Het verval van het recht tot sturen gaat in de vijfde dag na de kennisgeving, ook als het rijbewijs niet is ingeleverd. Ingeval het rijbewijs wordt ingeleverd nadat die termijn is overschreden, moet dezelfde sanctie van toepassing zijn als die welke geldt bij rijden zonder geldig rijbewijs. Als het rijbewijs wordt ingeleverd nadat de periode van het verval reeds is begonnen is het van belang dat de termijn wordt verlengd met de reeds verstreken tijd.

Mme Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld), présidente, précise qu'actuellement, les personnes qui ne restituent pas leur permis dans le délai sont punies d'une amende entre 10 euros et 250 euros. Ces peines sont appliquées par les tribunaux, même si elles ne sont pas adaptées à la gravité de l'infraction. L'article 49 de la loi du 16 mars 1968 prévoit actuellement une amende de 100 euros à 1 000 euros pour la mise à disposition d'un véhicule à quelqu'un qui est déchu de son droit de conduire. En cas de retrait immédiat du permis de conduire, l'amende se situe entre 10 euros et 500 euros. L'oratrice se demande si l'amende prévue par la présente proposition, qui correspond à l'amende en vigueur en cas de conduite sans permis de conduire valable correspond à la logique de la loi actuelle. Elle considère cette amende assez élevée et se demande si cela ne créera pas de confusion dans la loi. Elle demande par ailleurs si les nouvelles amendes applicables à une personne condamnée qui se trouve à l'étranger et n'a donc pas reçu l'avertissement — et ne peut dès lors pas y donner suite dans les cinq jours — peut bénéficier de circonstances atténuantes.

M. Jef Van den Bergh (CD&V) partage en partie cette préoccupation mais il pense néanmoins que l'amendement peut assurer la cohérence de l'ensemble. Il considère que la proposition est logique. Il rappelle qu'il faut bien distinguer le retrait immédiat, qui est une mesure de sûreté, et la déchéance du droit de conduire qui résulte d'une condamnation. Pour lui, il est cohérent de faire correspondre les amendes avec la conduite sans permis de conduire valable, car c'est à cela que revient la situation visée par la proposition. Celle-ci prévoit par ailleurs une nuance, dans le fait que le juge peut prendre en considération des circonstances atténuantes pour réduire l'amende jusqu'à 1 euro.

Le représentant du secrétaire d'État précise que l'avertissement est notifié à la personne et, dès lors, ne peut avoir lieu qu'une fois que la personne est présente à son domicile. Le délai ne pourra donc jamais commencer à courir sans que la personne concernée soit au courant.

III. — VOTES

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 3 introduisant l'article 1.1 est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 1 modifiant l'article 2 est adopté à l'unanimité.

Voorzitter Lahaye-Battheu (Open Vld) wijst erop dat wie zijn rijbewijs niet binnen de opgelegde termijn inlevert, wordt gestraft met een geldboete tussen 10 en 250 euro. Die straffen worden door de rechtkassen opgelegd, al wordt geen rekening gehouden met de ernst van de overtreding. Artikel 49 van de wet van 16 maart 1968 bepaalt momenteel dat wie een voertuig ter beschikking stelt van iemand die van het recht tot sturen vervallen is verklaard, wordt gestraft met een geldboete van 100 tot 1 000 euro. Bij onmiddellijke intrekking van het rijbewijs ligt de geldboete tussen 10 euro en 500 euro. De spreekster vraagt zich af of de geldboete waarin dit wetsvoorstel voorziet, die overeenstemt met de vigerende geldboete bij rijden zonder geldig rijbewijs, spoort met de geest van de bestaande wet. Zij vindt die geldboete vrij hoog en vraagt zich af of de wet geen verwarring zal stichten. Voorts vraagt zij zich af of de geldboete niet kan worden afgezwakt voor wie in het buitenland verblijft en de kennisgeving dus niet heeft ontvangen — en daardoor evenmin binnen de vijf dagen zal reageren.

De heer Jef Van den Bergh (CD&V) deelt die bekommernis enigszins, maar gelooft niettemin dat het amendement het geheel coherenter kan maken. Hij vindt het een logisch wetsvoorstel. Hij herinnert eraan dat duidelijk het onderscheid moet worden gemaakt tussen de onmiddellijke intrekking, die een veiligheidsmaatregel is, en het verval van het recht tot sturen, dat het gevolg is van een veroordeling. Volgens hem is het niet meer dan logisch dat de geldboeten worden afgestemd op die welke gelden bij rijden zonder geldig rijbewijs, aangezien de door het wetsvoorstel beoogde situatie op hetzelfde neerkomt. Overigens laat het wetsvoorstel de deur op een kier, in die zin dat de rechter op grond van verzachtende omstandigheden de geldboete kan beperken tot 1 euro.

De vertegenwoordiger van de staatssecretaris preciseert dat de kennisgeving aan de betrokken persoon wordt betekend en dus alleen plaats kan hebben als die persoon thuis is. De termijn zal dus nooit kunnen ingaan zonder dat de betrokken persoon hiervan op de hoogte is.

III. — STEMMINGEN

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Amendment nr. 3 tot invoeging van artikel 1.1 wordt eenparig aangenomen.

Amendment nr. 1 tot wijziging van artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

L'amendement n° 4 modifiant l'article 2 est adopté à l'unanimité.

L'article 2 tel qu'amendé est adopté à l'unanimité.

L'article 3 est adopté à l'unanimité.

L'ensemble de la proposition de loi telle qu'amendée est adoptée à l'unanimité.

Le rapporteur,

David GEERTS

La présidente,

Sabien LAHAYE-BATTHEU

Amendement nr. 4 tot wijziging van artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Het gehele aldus geamendeerde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

David GEERTS

De voorzitster,

Sabien LAHAYE-BATTHEU